

Bud' mi učitelem a já budu tvým žákem

„Proč nedávají pozor? Proč berou školu tak lehkovážně? Proč si neváží toho, že se je snažím něco naučit?“

Přesně nad těmito otázkami si musí lámat hlavu ne jeden učitel. A není se čemu divit, když mluví ke třem lidem, kteří projevují zájem se něco naučit, k pár dalším, jež zájem alespoň předstírají, avšak drtivá většina se radši věnuje vlastním aktivitám. Čtou si pod lavicí, učí se na písémku do jiného předmětu, zírají do mobilu nebo jen spí. Vždyť on je tady učitel a je tady proto, aby jim něco předal, ale oni nemají zájem, jsou líní, možná i hloupí, ach ta mladá generace, mají všechno, a tak si ničeho neváží.

Úsměvné je, že toto se o mladých lidech říká už od nepaměti. Říkalo se to o našich rodičích, i prarodičích, kteří měli zkrátka jiné hodnoty. Čím je člověk starší, tím více si uvědomuje, kolik věcí by byl ve svém životě rád udělal jinak, je si vědom svých chyb a přeje si tedy, aby jeho potomci byli lepší a jednali tak, nebo ještě lépe, než on sám. Problém je v tom, že mladí tyto zkušenosti nemají a musí k nim přijít sami, protože dospělí jim je neumí předat, nebo mladí ani nestojí o rady generace, již se povedlo dosáhnout rekordní rozvodovosti a zadluženosti, a která se jim snaží vnutit jejich správný způsob života.

A tak je tomu i u učitelů. Sami ví, proč je to, co učí pro studenty důležité, kde by to mohli v životě uplatnit, ale nedokáží jim to předat. Student totiž potřebuje motivaci k tomu, aby se učil. Psychologie dělí motivaci podle přístupu na dva typy - pozitivní a negativní. Můžete hádat, která z těch dvou se na školách používá z více než 90%. Školský systém je zkrátka založen na negativní motivaci. Žáci a studenti se musí naučit, co si učitelé zámánou, jinak ponесou následky v podobě zhoršených známek, stížností rodičům, vyhozením ze školy... Jenomže je takový přístup správný? Není možné zkusit to změnit a přestat vyhrožovat tím, co nastane, když se učit nebudou, ale naopak ukázat jim, čeho můžou dosáhnout, když se začnou snažit?

Jedná se sice o poměrně odvážnou až utopickou myšlenku...zatím, ale skutečnost je taková, že existují učitelé, kteří dokáží zaujmout už jen tím, že dokáží vysvětlovat nové učivo v souvislosti s praktickým životem, v souvislosti s věcmi, které jeho studenti dobře

znají a které se jich týkají. A v těchto případech najednou celá třída začne poslouchat, rozpoutá se diskuse a nakonec si ještě vyhledají informace doma na internetu, protože je zkrátka přiměl přemýšlet učitel, který je zároveň i filosof, ale především praktický a přemýšlivý člověk.

V takovémto případě se student dobrovolně stává žákem svého učitele a přijímá jeho znalosti.

Dělá z člověka učitele to, že k tomu má potřebnou kvalifikaci a splňuje plán osnov, nebo to, že skutečně dokáže předávat znalosti?

Ale nic není černobílé. Povolání učitele je jedno z psychicky vůbec nejnáročnějších povolání, přičemž je na pedagogických fakultách připraví pouze na to, co mají učit, ale nikdo jim už neřekne, jak mají učit...

A tak se zatím musíme spokojit s rolí učitelů, kteří nás musí nutit do vzdělání, aby z nás jednou něco prospěšného bylo, a s rolemi žáků, kteří v učitelích vidí, ať vědomě, nebo nevědomě, jen společného nepřítel. Proto tolik držíme pospolu, bez konfliktů, proto potřebujeme dospělými tolik nepochopitelné sociální sítě a neustálý kontakt, protože v sobě nacházíme porozumění, oporu a také motivaci, kterou nám nikdo jiný nedokáže dát.

Vzdáváme se strachu a znalostí, které nepovažujeme za podstatné a životního přístupu, který považujeme za neúspěšný ve prospěch přátelství, seberealizace a hledání skutečného života a ne pouhého přežívání.

A já se ptám, je to špatně?